

transcriptie pag.2 en 3:

pag. 2

Dijkrol van Adorp en Souwert, meyerwijze, zoals die tans is, uitgemeeten den 13 juny 1776 met de roede van 16 voet en 8 duim, gelijk als bij nommers is afgedeelt, neemt zijn begin even ten zuiden van het Adorper dijkgat, en zig uitstreckende tot even over de Wetzingerzijl aan de provinci-paal. Zo onder begreepen 110 nommers onder Adorp en 24 nommers onder Souwert. [1795]

pag. 3

N° 1   41 r[oeden] 11 v[oeten] 6 d[uum]

op 5 graasen

Pieter Jacobs

1798 nu Goossen Groenendal

onderaan de bladzijde:

In dit bovenstaande N° 1 legt het Adorper dijkgat, in het jaar 1795 gerepareert door de provenci Stat en Lande.

Toelichting

In deze korte optekening wordt het wezen van het dijkrecht van het Wetsingerzijlvest en de betekenis van de dijkrol duidelijk gemaakt.

Een rol of een legger is een geschrift met uiteenlopende gegevens, die in het rechtsverkeer en bij het beheer van goederen van belang zijn. Deze dijkrol bevat gegevens betr. 1° de lengte van de dijk waarover de onderhoudsplicht zich uitstrekt, 2° de grootte van het land waarop de onderhoudsplicht rust, 3° de naam van de (beklemde) meier (of de eigenaar), en 4° zo nodig de naam van de opvolgende meier. Op n° 1 is Pieter Jacobs (in 1795) beklemde meier, die het onderhoud van 41 r. 11 v. 6 d. dijk heeft, waarvoor hij met 5 grazen (ca. 2 ½ ha) borg staat. In 1798 heeft hij zijn boerderij overgedaan aan Goossen Groenendal, die voor de 'overtekening' van zijn verplichting een vast schrijfgeld of leges aan het dijkrecht heeft betaald.

De onderhavige dijk strekt zich over ruim drie kilometer uit vanaf het Adorper dijkgat, dat is de doorsnijding van de Wierumerschouwsterweg door de dijk, ten oosten van en langs het Reitdiep tot juist voorbij de Wetsingerzijl. Over deze 3 km is de dijk in 134 panden van uiteenlopende lengte verdeeld, die door 31 ingelanden, het dorp Adorp en het zijlvest moeten worden onderhouden. De gemiddelde lengte van de 134 panden bedraagt ruim 22 meter; de kleinste lengte is 6 voeten, ongeveer 1.80 meter! De grens van ieder onderhoudspand is letterlijk af-g bepaald, namelijk door een paaltje met de naam van de onderhoudsplichtige. Het dijkrecht van Adorp en Sauwerd maakt één geheel uit met het Wetsingerzijlvest, dat de zorg heeft voor de afwatering van het gebied.

T. Natalini e.a., *Das Geheimarchiv des Vatikan. Tausend Jahre Weltgeschichte in ausgewählten Dokumenten*. Stuttgart/Zürich 1992.

pag. 115, afbeelding XLIX:

een voorbeeld van een procesrol, bestaande uit 80 (!) aanelkaar genaaide stukken perkament, die op twee stokken kon worden afgedraaid en gelezen. Het gaat hier om processen in de Kerkelijke Staat en in de Abruzzes, die van 1308 tot 1310 tegen de Orde van de Tempeliers zijn gevoerd en die tenslotte tot de opheffing van de orde hebben geleid.